

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Факультет міжнародних відносин, політології та соціології

Кафедра суспільних комунікацій та регіональних студій

**ІНОЗЕМНА МОВА
ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ
(АРАБСЬКА) —
3 КУРС БАКАЛАВРАТУ**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

з Іноземної мови за професійним спрямуванням (арабської)
для здобувачів третього курсу ступеня вищої освіти «Бакалавр»
спеціальності 291 «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»

Одеса
«Астропринт»
2024

УДК 327:378.411.21(075.8)
I-672

Укладач:

К. І. Кулешова, к. політ. наук, доцент кафедри суспільних комунікацій та регіональних студій Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Рецензенти:

І. М. Коваль, доктор політичних наук, професор кафедри міжнародних відносин Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;
І. Ю. Опишук, кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов професійного спрямування Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Рекомендовано до друку вченою радою факультету міжнародних відносин, політології та соціології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (*протокол № 3 від 29 листопада 2024 року*)

Іноземна мова за професійним спрямуванням (арабська)
I-672 — 3 курс бакалаврату : методичні вказівки з іноземної мови за професійним спрямуванням (арабської) для здобувачів третього курсу ступеня вищої освіти «Бакалавр» спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» / уклад. К. І. Кулешова. — Одеса : Астропринт, 2024. — 24 с.

Методичні вказівки розраховані на поглиблене вивчення тем навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням (арабська)» для третього курсу бакалаврату та були розроблені відповідно до робочої програми та силабусу для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Основна мета розроблення методичних вказівок — надати методичну допомогу здобувачам вищої освіти у підготовці та вивченні тем практичних занять та у процесі самостійної роботи.

УДК 327:378.411.21(075.8)

© Кулешова К. І., укладання, 2024

ЗМІСТ

Вступ	4
Зміст навчальної дисципліни (змістовні модулі, структура навчальної дисципліни)	5
Теми практичних занять	7
Самостійна робота	10
Питання для періодичного і підсумкового контролю	16
Шкала оцінювання: національна та ECTS	19
Рекомендована література (основна, додаткова, електронні інформаційні ресурси)	19

ВСТУП

Методичні вказівки з Іноземної мови за професійним спрямуванням (арабської) призначені для допомоги здобувачам третього курсу ступеня вищої освіти «Бакалавр» спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», які навчаються в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова на факультеті міжнародних відносин, політології та соціології.

Мета: опрацювати навички вживання основних граматичних структур, без яких неможливо розуміння і грамотне оформлення мови; формувати мовленнєві навички з арабської літератури; продовжити вивчення історії, релігії, культури Арабських країн, розвивати стійкий інтерес здобувачів до здійснення діяльності самостійного читання історичних арабських видань, формувати вміння та навички аналізу, оцінки поданого матеріалу, ефективного спілкування в усній і письмовій формах.

Завдання: розвивати вміння та навички з усіх видів мовної і мовленнєвої діяльності в контексті основних комунікативних цілей: розуміння історичних текстів, мовлення, перекладу текстів за спеціальною тематикою, анотування матеріалів арабською мовою, виступів із усними доповідями щодо хронології подій в країнах Арабського світу, написання різноманітних есе з арабської літератури.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні:

- знати предметну область та розуміти професійну діяльність;
- бути здатними використовувати інформаційні та комунікаційні технології;
- аналізувати міжнародні інтеграційні процеси та на Європейському континенті, та місце в них України;
- застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них арабських країн для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем;
- вміти здійснювати комунікацію та інформаційно-аналітичну діяльність у сфері міжнародних відносин (українською та арабською мовами);
- вільно спілкуватися державною та арабською мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів;

- володіти навичками професійного усного та письмового перекладу з/на арабську мову, зокрема, з фахової тематики міжнародного співробітництва, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, регіональних студій, дво- та багатосторонніх міжнародних проєктів;
- мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

Програма навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням (арабська)» складається з таких змістових модулів, як-от:

1. **Змістовий модуль I:** Мовний аспект.
2. **Змістовий модуль II:** Мовленнєвий аспект («Арабська література»).
3. **Змістовий модуль III.** Історико-культурний аспект (Вступ до лінгвокраїнознавства).

Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Мовний аспект

Тема 1. Пасивний стан дієслова. Пасивний стан I-X порід правильного дієслова. Конструкції з дієсловами пасивного стану. Пасивний стан хамзованих дієслів першої та похідних порід. Пасивний стан подвоєних дієслів першої та похідних порід. Пасивний стан подібноправильних дієслів першої та похідних порід. Пасивний стан пустих дієслів першої та похідних порід. Пасивний стан недостатніх дієслів першої та похідних порід.

Тема 2. Словотворення. Способи уживання частки شيء، أحد، آخر، شيء، غير، شذ به. Слова зі значенням «кожний, усі, цілком, деякі, декілька, низка, майже». Частки звертання. Додаток. Складні прикметники. Слова تاذ، وذ . Фразеологічне використання імен بأ، خأ، تخأ، أم، لهأ، نبال، نبال، بحاص، بر، قنبال، نبال، لهأ، أم، تخأ، خأ، بأ. Імена місця, часу, приладу, роду діяльності тощо. Способи передачі префіксів «не-, без-, re-, пере-». Частки ك، ذق، ذق. Фразеологічне використання слів اعم، اعم، اعم، اعم... Лексикалізація словосполучень. Лексичні запозичення в арабській літературній мові. Лексикалізація форм подвійного числа та множини. Складні слова.

Тема 3. Складні часові форми дієслова. Давноминулий час. Минулий тривалий час. Майбутній попередній час. Майбутній тривалий час.

Тема 4. Умовний спосіб дієслова. Усічена форма дієслова. Висловлення заперечення у минулому часі. Висловлення спонукання. Висловлення заборони. Умовний спосіб дієслова. Складнопідрядне речення з підрядним реченням реальної умови. Складнопідрядне речення з підрядним реченням ірреальної умови. Складнопідрядне речення з підрядним реченням уступним.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Мовленнєвий аспект («Арабська література»)

Тема 5. Твір Махмуда аль-Бадаві «Агар».

Тема 6. Твір Нагіба Махфуза «Знизу доверху».

Тема 7. Твір Юсефа Ідріса «Погляд».

Тема 8. Твір Закарії Тамера «Тигри на десятий день».

Тема 9. Твір Абдель Хакіма Касема «Свисток».

Тема 10. Есе Сабрі Муси «Вівчарка».

Тема 11. Твір Хани Атії «Дош».

Тема 12. Твір Ніаміт аль-Біхірі «Мовчазні жінки».

Тема 13. Твір Мухаммеда аль-Махзанджі «Ватажок».

Тема 14. Есе Хана наш-Шейх «Гаряче місце».

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Історико-культурний аспект (Вступ до лінгвокраїнознавства)

Тема 15. Османська імперія у XVIII – першій половині XIX ст.

Османська імперія на початку Нового часу. Її територія та населення. Політичний устрій Османської імперії. Особливості релігійної ситуації. Виникнення «Східного питання». Експедиція Бонапарта до Єгипту та дії турецького султана. Прихід до влади в Єгипті Мухаммеда Алі і початок «єгипетської кризи» в імперії Османа.

Тема 16. Арабські країни Азії та Африки у період домонополістичного капіталізму

Арабські країни у складі Османської імперії, формальний характер їхнього підпорядкування Стамбулу. Аравія у XVIII – на початку XIX ст. Значення священних міст Мекки та Медини як культових центрів усього мусульманського світу. Релігійне вчення ваххабітів та виникнення першої саудівської держави. Ірак, Сирія, Ліван, Палестина в кінці XVIII – першій половині XIX ст. Боротьба проти турецького панування. Експансія англійських та французьких колонізаторів. Північна Африка на початку XIX ст. Захоплення Францією Алжиру. Визвольна війна під керівництвом Абд аль-Кадіра. Франкомарокська війна 1844 р. Народне повстання в 50-х рр. XIX ст. Єгипет у пізньомамлюцький період. Єгипетський похід Бонапарту та його значення для всього Близькосхідного регіону. Вигнання французів, каїрські повстання, вигнання англійців та прихід до влади Мухаммеда Алі. Його реформи в Єгипті та боротьба за гегемонію в арабському світі та Османській імперії. Мухаммед Алі та капіталістичні держави. Лондонська та Паризька конвенції, початок англійського закабалення Єгипту. Будівництво Суецького каналу. Проникнення європейських держав у всі арабські країни.

Теми практичних занять

Тема 1. Пасивний стан дієслова.

- 1.1. Пасивний стан I-X порід правильного дієслова.
- 1.2. Конструкції з дієсловами пасивного стану.
- 1.3. Пасивний стан хамзованих дієслів першої та похідних порід.
- 1.4. Пасивний стан подвоєних дієслів першої та похідних порід.
- 1.5. Пасивний стан подібноправильних дієслів I та похідних порід.
- 1.6. Пасивний стан пустих дієслів першої та похідних порід.
- 1.7. Пасивний стан недостатніх дієслів першої та похідних порід.

Тема 2. Словотворення.

- 2.1. Способи уживання частки **مك**, слів **شبه**, **غير**, **آخر**, **أحد**, **شيء**.
- 2.2. Слова зі значенням «кожний, усі, цілком, деякі, декілька, низка, майже».
- 2.3. Частки звертання.
- 2.4. Додаток.
- 2.5. Складні прикметники.
- 2.6. Слова **تأذ**, **وؤذ**.
- 2.7. Фразеологічне використання імен **ب**, **خأ**, **تأخأ**, **أم**, **لهأ**, **بن**, **قنبأ**, **بئر**, **صاحب**.

- 2.8. Імена місяця, часу, приладу, роду діяльності, тощо. Способи передачі префіксів «не-, без-, ре-, пере-».
- 2.9. Частки ك i دق . Фразеологічне використання слів داعم، لاعم، لخال...
- 2.10. Лексикалізація словосполучень. Лексичні запозичення в арабській літературній мові.
- 2.11. Лексикалізація форм подвійного числа та множини. Складні слова.

Тема 3. Складні часові форми дієслова.

- 3.1. Давноминулий час.
- 3.2. Минулий тривалий час.
- 3.3. Майбутній попередній час.
- 3.4. Майбутній тривалий час.

Тема 4. Умовний спосіб дієслова.

- 4.1. Усічена форма дієслова.
- 4.2. Висловлення заперечення у минулому часі.
- 4.3. Висловлення спонукання.
- 4.4. Висловлення заборони.
- 4.5. Умовний спосіб дієслова.
- 4.6. Складнопідрядне речення з підрядним реченням реальної умови.
- 4.7. Складнопідрядне речення з підрядним реченням ірреальної умови.
- 4.8. Складнопідрядне речення з підрядним реченням уступним.

Тема 5. Твір Махмуда аль-Бадаві «Агар».

Тема 6. Твір Нагіба Махфуза «Знизу доверху».

Тема 7. Твір Юсефа Ідріса «Погляд».

Тема 8. Твір Закарії Тамера «Тигри на десятий день».

Тема 9. Твір Абдель Хакіма Касема «Свисток».

Тема 10. Есе Сабрі Муси «Вівчарка».

Тема 11. Твір Хани Атії «Дощ».

Тема 12. Твір Ніаміт аль-Біхірі «Мовчазні жінки».

Тема 13. Твір Мухаммеда аль-Махзанджі «Ватажок».

Тема 14. Есе Хана наш-Шейх «Гаряче місце».

Тема 15. Османська імперія у XVIII – першій половині XIX ст.

- 15.1. Османська імперія на початку Нового часу. Її територія та населення.
- 15.2. Політичний устрій Османської імперії.
- 15.3. Особливості релігійної ситуації.
- 15.4. Виникнення «Східного питання».
- 15.5. Експедиція Бонапарта до Єгипту та дії турецького султана.
- 15.6. Прихід до влади в Єгипті Мухаммеда Алі і початок «єгипетської кризи» в імперії Османа.

Тема 16. Арабські країни Азії та Африки у період домонополістичного капіталізму.

- 16.1. Арабські країни у складі Османської імперії, формальний характер їхнього підпорядкування Стамбулу.
- 16.2. Аравія у XVIII – на початку XIX ст. Значення священних міст Мекки та Медини як культових центрів усього мусульманського світу.
- 16.3. Релігійне вчення ваххабітів та виникнення першої саудівської держави.
- 16.4. Ірак, Сирія, Ліван, Палестина в кінці XVIII – першій половині XIX ст. Боротьба проти турецького панування. Експансія англійських та французьких колонізаторів.
- 16.5. Північна Африка на початку XIX ст. Захоплення Францією Алжиру. Визвольна війна під керівництвом Абд аль-Кадіра.
- 16.6. Франкомарокська війна 1844 р. Народне повстання в 50-х рр. XIX ст.
- 16.7. Єгипет у пізньомамлюцький період. Єгипетський похід Бонапарту та його значення для всього Близькосхідного регіону. Вигнання французів, кайрські повстання, вигнання англійців та прихід до влади Мухаммеда Алі. Його реформи в Єгипті та боротьба за гегемонію в арабському світі та Османській імперії.
- 16.8. Мухаммед Алі та капіталістичні держави. Лондонська та Паризька конвенції, початок англійського закабалення Єгипту.
- 16.9. Будівництво Суецького каналу. Проникнення європейських держав у всі арабські країни.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Пасивний стан дієслова.

1.1.-1.7. Вивчити формули утворення пасивного стану I-X порід правильного дієслова. Опрацювати практичні завдання з використання конструкцій із дієсловами пасивного стану. Скласти таблицю похідних порід пасивного стану. Вивчити відмінювання хамзованих, подвоєних, подібноправильних, пустих та недостатніх дієслів першої та похідних порід.

Тема 2. Словотворення.

2.1.-2.11. Вивчити способи уживання частки **مك**, слів **رغ، رخأ، دحأ، عيش**, лс **لش، به، ل** ова зі значенням «кожний, усі, цілком, деякі, декілька, низка, майже». Запам'ятати способи вживання часток звертання. Вивчити правила утворення та узгодження складних прикметників, слів **وذ، تاذ، و**, використання імен місця, часу, роду діяльності тощо, способи передачі префіксів «не-, без-, ре-, пере-», частки **ك، ذق، ذ**. Фразеологічне використання слів **داعم، لخال، لخال...** Опрацювати практичні завдання.

Тема 3. Складні часові форми дієслова.

3.1.-3.4. Вивчити правила утворення складних часових форм дієслова. Опрацювати практичні завдання.

Тема 4. Умовний спосіб дієслова.

4.1.-4.8. Вивчити правила утворення усіченої форма дієслова. Запам'ятати правила висловлення заперечення у минулому часі, висловлення спонукання, висловлення заборони. Вивчити правила утворення умовного способу дієслова. Опрацювати практичні завдання з перекладу складнопідрядних речень із підрядними реченнями реальної умови, складнопідрядних речень із підрядними реченнями ірреальної умови, складнопідрядних речень із підрядним реченням уступним.

Тема 5. Прочитати твір Махмуда аль-Бадаві «Агар».

Тема 6. Прочитати твір Нагіба Махфуза «Знизу доверху».

Тема 7. Опрацювати твір Юсефа Ідріса «Погляд», виписати словосполучення, зробити переклад словосполучень із української мови на

арабську, переклад словосполучень із арабської мови на українську мову, підготувати стислу розповідь, запитання до тексту.

Тема 8. Робота з твором Закарії Тамера «Тигри на десятий день»: вписати словосполучення, зробити переклад словосполучень із української мови на арабську, переклад словосполучень із арабської мови на українську мову, підготувати стислу розповідь, запитання до тексту.

Тема 9. Розбір твору Абдель Хакіма Касема «Свисток»: вписати словосполучення, зробити переклад словосполучень із української мови на арабську, переклад словосполучень із арабської мови на українську мову, підготувати стислу розповідь, запитання до тексту.

Тема 10. Проаналізувати есе Сабрі Муси «Вівчарка»: вписати словосполучення, зробити переклад словосполучень із української мови на арабську, переклад словосполучень із арабської мови на українську мову, підготувати стислу розповідь, запитання до тексту.

Тема 11. Аналіз твору Хани Атії «Дощ»: вписати словосполучення, зробити переклад словосполучень із української мови на арабську, переклад словосполучень із арабської мови на українську мову, підготувати стислу розповідь, запитання до тексту.

Тема 12. Опрацювати твір Ніаміт аль-Біхірі «Мовчазні жінки»: вписати словосполучення, зробити переклад словосполучень із української мови на арабську, переклад словосполучень із арабської мови на українську мову, підготувати стислу розповідь, запитання до тексту.

Тема 13. Твір Мухаммеда аль-Махзанджі «Ватажок»: вписати словосполучення, зробити переклад словосполучень із української мови на арабську, переклад словосполучень із арабської мови на українську мову, підготувати стислу розповідь, запитання до тексту.

Тема 14. Есе Хана наш-Шейх «Гаряче місце»: вписати словосполучення, зробити переклад словосполучень із української мови на арабську, переклад словосполучень із арабської мови на українську мову, підготувати стислу розповідь, запитання до тексту.

Тема 15. Османська імперія у XVIII – першій половині XIX ст.

15.1.-15.6. Підготувати презентацію в форматі PowerPoint за темою Османська імперія у XVIII – першій половині XIX ст.

Тема 16. Арабські країни Азії та Африки у період домонополістичного капіталізму.

16.1.-16.9. Підготувати презентацію в форматі PowerPoint за темою Арабські країни Азії та Африки у період домонополістичного капіталізму.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ЩОДО ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Реферати з переліку тем обираються здобувачем / здобувачкою самостійно і демонструються на занятті або надсилається викладачу до закінчення курсу. Обсяг реферату: 10 сторінок.

Характеристика змісту: за змістом навчальної дисципліни.

Вимоги до виконання та оцінювання: основна мета роботи – глибоке вивчення важливих теоретичних або прикладних питань дисципліни за допомогою підготовки реферату (дослідження).

Вельми важливим є формування таких умінь і навичок здобувача / здобувачки:

- самостійно формулювати проблему, визначати мету, основні завдання, об'єкт і предмет дослідження;
- здійснювати пошук і відбір різноманітної інформації;
- обробляти та аналізувати інформацію;
- логічно і послідовно викладати результати аналізу, робити аргументовані висновки;
- правильно оформлювати науково-довідковий матеріал;
- публічно захищати виконану роботу.

Робота має бути написана здобувачем / здобувачкою на рівні, відповідному сучасному стану розвитку комплексу наук, які вивчає іноземна мова за професійним спрямуванням (арабська). Тему роботи треба розкрити в контексті сучасних наукових концепцій, обґрунтовано і доречно використовувати основні наукові терміни. Вельми важливо висвітлювати об'єктивні з наукового погляду положення, застосовувати для унаочнення і підтвердження теоретичних положень реальні приклади, достовірну статистичну інформацію. Думки вітчизняних і зарубіжних авторів, їхні загальнотеоретичні і методологічні підходи необхідно проаналізувати та

систематизувати. Мінімальний обсяг використаних джерел – 10, при цьому матеріали, вилучені з Інтернету, можуть складати не більше третини номерів у списку джерел; більшість джерел повинні складати оприлюднені документи, статті та монографії.

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка за національною шкалою	Теоретична підготовка	Практична підготовка
Здобувач освіти Відмінно	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей; глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; робить самостійні висновки, виявляє причинно-наслідкові зв'язки; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій	глибоко та всебічно розкриває сутність практичних/розрахункових завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу; може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує творчі завдання та ініціює нові шляхи їх виконання; вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу; проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі

Добре	<p>синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями</p>	<p>правильно вирішив більшість розрахункових /тестових завдань за зразком; має стійкі навички виконання завдання</p>
Задовільно	<p>достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, використовуючи при цьому нормативну та обов'язкову літературу; при представленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, застосовує знання для розв'язання стандартних ситуацій; самостійно аналізує, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки</p>	<p>може використовувати знання в стандартних ситуаціях, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання. Правильно вирішив половину розрахункових/тестових завдань. Здобувач має</p>

	основні поняття навчального матеріалу; має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків	ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формулювання висновків
Незадовільно з можливістю повторного складання	володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно (без аргументації та обґрунтування); безсистемно виокремлює випадкові ознаки вивченого; не вміє робити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки; під час відповіді допускаються суттєві помилки	недостатньо розкриває сутність практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив окремі розрахункові/тестові завдання за допомогою викладача, відсутні сформовані уміння та навички
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

Критерії оцінювання самостійної роботи

Вид	Максим к-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Презентація	10	здатність здобувача/-ки презентувати доповідь, відповідно до змісту навчального матеріалу та супроводити її оригінальним візуальним представленням.

Реферат	10	здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела; продемонструвати дотримання лексичних, фразеологічних, граматичних і стилістичних норм арабської літературної мови.
Тезаурус	2	вміння здобувача/-ки працювати зі спеціальною термінологією (її тлумаченням, роз'ясненням, коментарями).
Практичне завдання	2	самостійність та змістовність виконання практичного завдання. Його відповідність поставленим цілям.

Питання для періодичного і підсумкового контролю

1. Пасивний стан I-X порід правильного дієслова.
2. Конструкції з дієсловами пасивного стану.
3. Пасивний стан хамзованих дієслів першої та похідних порід.
4. Пасивний стан подвоєних дієслів першої та похідних порід.
5. Пасивний стан подібноправильних дієслів першої та похідних порід.
6. Пасивний стан пустих дієслів першої та похідних порід.
7. Пасивний стан недостатніх дієслів першої та похідних порід.
8. Способи уживання частки مك , слів ش به ، غ ير ، آخر ، أحد ، شيء .
9. Слова зі значенням «кожний, усі, цілком, деякі, декілька, низка, майже».
10. Частки звертання.
11. Додаток.
12. Складні прикметники.
13. Слова تاذ ، واذ .
14. Фразеологічне використання імен أب ، أخ ، أم ، بنت ، أب ، أم ، بنت ، أخ ، أم ، بنت ، أب ، أم ، بنت ، أخ ، أم ، بنت .
15. Імена місця, часу, приладу, роду діяльності, тощо.
16. Способи передачі префіксів «не-, без-, re-, пере-».
17. Частки ذق i ك .
18. Фразеологічне використання слів داعم ، داعم ، داعم...
19. Лексикалізація словосполучень. Лексичні запозичення в арабській літературній мові.
20. Лексикалізація форм подвійного числа та множини. Складні слова.
21. Давноминулий час.
22. Минулий тривалий час.

23. Майбутній попередній час.
24. Майбутній тривалий час.
25. Усічена форма дієслова.
26. Висловлення заперечення у минулому часі.
27. Висловлення спонукання.
28. Висловлення заборони.
29. Умовний спосіб дієслова.
30. Складнопідрядне речення з підрядним реченням реальної умови.
31. Складнопідрядне речення з підрядним реченням ірреальної умови.
32. Складнопідрядне речення з підрядним реченням уступним.
33. Османська імперія на початку Нового часу. Її територія та населення. Політичний устрій Османської імперії. Особливості релігійної ситуації.
34. Виникнення «Східного питання».
35. Експедиція Бонапарта до Єгипту та дії турецького султана.
36. Прихід до влади в Єгипті Мухаммеда Алі і початок «єгипетської кризи» в імперії Османа.
37. Арабські країни у складі Османської імперії.
38. Аравія у XVIII – на початку XIX ст.
39. Священні міста Мекка та Медина як культові центри усього мусульманського світу.
40. Релігійне вчення ваххабітів та виникнення першої саудівської держави.
41. Ірак, Сирія, Ліван, Палестина в кінці XVIII – першій половині XIX ст.
42. Експансія англійських та французьких колонізаторів.
43. Північна Африка на початку XIX ст.
44. Захоплення Францією Алжиру.
45. Визвольна війна під керівництвом Абд аль-Кадіра.
46. Франкомарокська війна 1844 р. Народне повстання в 50-х рр. XIX ст.
47. Єгипет у пізньомамлюцький період.
48. Типологія націоналістичних ідеологій у національно-визвольному русі у країнах Азії та Африки у міжвоєнний період та його характер.
49. Ідеї панісламізму.
50. Зародження політичного ісламського фундаменталізму в Єгипті, створення «Організації братів-мусульман».
51. Афро-християнський рух.
52. Створення Ліги арабських держав. Розвиток панафриканістського руху.

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Форма для іспиту в 5 семестрі

Поточний та періодичний контроль								Сума балів	
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3		Підсумковий контроль (іспит)
T 1	T 2	T5	T6	T7	T8	T9	T15		
10	10	4	4	4	4	4	20		
20		20					20	40	100

Форма для заліку в 6 семестрі

Поточний та періодичний контроль							Індивідуальні самостійні завдання	Сума балів	
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2							Змістовий модуль 3
T 3	T 4	T10	T11	T12	T13	T14	T 16		
10	15	5	5	5	5	5	25		
25		25					25	25	100

Контрольні роботи за змістовими модулями здійснюються у формі письмових тестових завдань після завершення вивчення навчального матеріалу кожного змістового модуля. Підсумковий контроль проводиться в змішаній (письмовій і усній) формі.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним / вивченням дисципліни

Рекомендована література

Основна література

1. Зубаренко І. В. Особливості становлення і вживання арабської мови. Лінгвокраїнознавство. Частина I : навчальний посібник / за заг. редакцією О. В. Сніговської, Ю. М. Тарасюк. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2018. С. 205-219.
2. Побле Д. К. Міжкультурна комунікація, протокол та етикет в Арабському світі. Розділ III. Дипломатичний протокол та етикет. Лінгвокраїнознавство. Частина II : навчальний посібник / Під ред. В. І. Рижиха. Одеса : ОНУ імені І. І. Мечникова, 2021. С. 218-238.
3. Рижих В. І. Учитися читати та писати арабською. Вступ до фонетичного та каліграфічного курсу з арабської мови. Одеса, 2021.
4. Рижих В. І. Література та історико-політичні реалії арабських країн. Розділ II. Література та історико-політичні реалії. Лінгвокраїнознавство.

Частина II : навчальний посібник / Під ред. В. І. Рижиха. Одеса : ОНУ імені І. І. Мечникова, 2021. С. 123-143.

5. Субх А., Кочержинський Ю. Сучасний українсько-арабський словник. Київ, 2018.

Додаткова

1. Рижих В. І. Збірник вправ та таблиць з граматики арабської мови. Частина 1 (для студентів першого курсу). Одеса, 2000.
2. Субх А., Кочержинський Ю., Ковальов І., Честнійша А. Сучасний арабсько-український словник. Том 1. Київ, 2015.
3. Субх А., Кочержинський Ю., Ковальов І., Честнійша А. Сучасний арабсько-український словник. Том 2. Тематичний словник. Київ, 2015.
4. Субх А., Кочержинський Ю. Сучасний українсько-арабський словник. Київ, 2018.
5. Побле Д. К. Країни Леванту та Єгипет у політиці України. Стратегічна культура та зовнішня політика України / за заг. редакцією І. М. Ковалю, О. І. Брусиловської. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2017, С. 170-191.
6. Побле Д. К., Рижих В. І. Арабські країни Африки. Лінгвокраїнознавство частина 1 / за заг. редакцією О. В. Сніговської, Ю. М. Тарасюк. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2018. С. 122-171.
7. Побле Д. К. Арабські країни Азії. Лінгвокраїнознавство. Частина 1 / за заг. редакцією О. В. Сніговської, Ю. М. Тарасюк. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2018. С. 86-121.
8. Особливості становлення і вживання арабської мови / за заг. редакцією О. В. Сніговської, Ю. М. Тарасюк. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2018. С. 205-219.
9. Саїд Мадж Бадауї. Аль-Кітабу Аль-Асасі фі таалімі аль-люгаті аль-арабіяті лі гейр ан-натикіна біга (Базовий підручник для викладання арабської мови для не носіїв). Підручник. Друга частина. Туніс, 2003.
10. Саїд Мадж Бадауї. Аль-Кітабу Аль-Асасі фі таалімі аль-люгаті аль-арабіяті лі гейр ан-натикіна біга (Базовий підручник для викладання арабської мови для не носіїв). Підручник. Перша частина. Туніс, 2003.
11. Рижих В. І. Дієслівна система арабської літературної мови. Книга перша: Сильні дієслова (на основі арабської дидактичної традиції) : монографія. Одеса : Астропринт, 2002. 424 с.

12. Рижих В. І. Дієслівна система арабської літературної мови. Книга друга: Слабкі дієслова (на основі арабської дидактичної традиції і авторських досліджень) : монографія. Одеса : Астропринт, 2009. 630 с.

Електронні інформаційні ресурси

1. Україна по-арабськи. *Український інформаційний портал арабською мовою*. Взято з <https://arab.com.ua/ara>
2. Маудуо. *Загальноарабський інформаційний портал бази даних про арабські країни*. Взято з [موضوع \(moc.3oodwam\) - تصد يف: دول عرب ية](http://www.moc.3oodwam)
3. Аль-Умам Аль-Муттахида [Організація Об'єднаних Націй]. *Інформаційний портал ООН арабською мовою*. Взято з <https://www.un.org/ar/about-us>
4. Джаміат Ад-Дуаль Аль-Арабійя [Ліга Арабських Держав]. *Аль-Джазіра*. Взято з aljazeera.net/encyclopedia/2011/1/5/العرب ية-الدول-ععماج
5. Аль-Арабійя. *Загальноарабський інформаційний портал новин арабською мовою*. Взято з <https://www.alarabiya.net/>
6. Аль-Джазіра. *Загальноарабський інформаційний портал новин арабською мовою*. Взято з <https://www.aljazeera.net/news>
7. BBC [Бі-Бі-Сі]. *Британський інформаційний портал новин арабською мовою*. Взято з [البرن ية - BBC News عرب](http://www.bbc.com/arabic)
8. France 24 [Франс 24]. *Французький інформаційний портал новин арабською мовою* Взято з [الأخبار والأحداث الدولية على مدار 24 ساعة \(moc.42ecnarf\)](http://www.france24.com/ar)
9. https://www.youtube.com/channel/UC5bjJ5x0i_XRGTMHF2IoL8w
(На цьому англomовному каналі зібрано більше, ніж 400 роликів для вивчення арабської мови. Вони допоможуть ознайомитися з фонетикою, базовою лексикою, а ще пройти вправи з читання й аудіювання).
10. <https://www.lingohut.com/uk/169/вчити-арабську> (125 безкоштовних уроків арабської мови).
11. <http://arabic.speak7.com/> (Ресурс пропонує широкий вибір можливостей для вивчення арабської: від фонетичного курсу й лексики до статей із мовними лайфхаками, тестів та бази можливостей для роботи).
12. <https://alison.com/courses/language> (Безкоштовний курс від шведського університету Даларни. Користувачі ознайомляться з алфавітом, зможуть вимовляти арабські слова, читати й писати базові фрази, а також опанують основну лексику).

Навчальне видання

**ІНОЗЕМНА МОВА
ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ
(АРАБСЬКА) —
3 КУРС БАКАЛАВРАТУ**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

з Іноземної мови за професійним спрямуванням (арабської)
для здобувачів третього курсу ступеня вищої освіти «Бакалавр»
спеціальності 291 «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»

Укладач:

Кулешова Карина Ігорівна

Надруковано в авторській редакції
з готового оригінал-макета

Завідувачка редакції *Т. М. Забанова*
Дизайнер обкладинки *О. А. Кунтарас*

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 1,40.
Тираж 100 прим. Зам. № ____.

Видавництво і друкарня «Астропринт»
65091, м. Одеса, вул. Разумовська, 21
Тел.: (0482) 37-14-25, 33-07-17, (048) 7-855-855
e-mail: astro_print@ukr.net; www.astroprint.ua; www.stranichka.in.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1373 від 28.05.2003 р.